

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
Кафедра міжнародних відносин**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ**
за освітнім компонентом «Глобальна комунікація»
для здобувачів освітньо-професійної програми
«Міжнародні комунікації»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності СЗ Міжнародні відносини

РЕКОМЕНДОВАНО
на засіданні кафедри міжнародних відносин
(протокол № 2 від 10 вересня 2026 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
Державного університету економіки і
технологій
(протокол № 2 від 11 вересня 2026 р.)

м. Кривий Ріг
2026 р.

Методичні рекомендації до підготовки курсової роботи за освітнім компонентом «Глобальна комунікація» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» / уклад. Н. А. Шелудякова. — Кривий Ріг: ДУЕТ, 2026. 36 с.

Укладач:	Наталія ШЕЛУДЯКОВА, к.і.н., доцент кафедри міжнародних відносин
Відповідальний за випуск:	Ірина МАКСИМОВА, завідувач кафедри міжнародних відносин, д.е.н., доцент

Методичні рекомендації до підготовки курсової роботи за освітнім компонентом «Глобальна комунікація» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» рекомендації визначають мету й логіку курсової роботи, вимоги до вибору теми, дослідницького дизайну, джерельної та емпіричної бази, структури, оформлення, академічної доброчесності, використання генеративного штучного інтелекту, подання, представлення та захисту. Рекомендації конкретизують загальноуніверситетські вимоги з урахуванням предметного поля освітнього компонента «Глобальна комунікація».

ЗМІСТ

Зміст	3
Передмова	4
1. Загальні положення	4
2. Мета курсової роботи та її місце в освітній програмі	4
3. Компетентності й програмні результати навчання.....	5
4. Вибір і формулювання теми курсової роботи	6
5. Організація та етапи виконання курсової роботи	7
6. Основні елементи дослідження	10
7. Структура і зміст курсової роботи	12
8. Джерела й емпірична база дослідження	15
9. Методи дослідження глобальної комунікації	17
10. Вимоги до оформлення.....	20
11. Академічна доброчесність і використання ШІ	24
12. Подання, представлення та захист курсової роботи.....	26
13. Критерії та порядок оцінювання.....	28
14. Орієнтовна тематика курсових робіт	30
15. Нормативні та методичні джерела	31
Додатки.....	33

ПЕРЕДМОВА

Курсова робота за освітнім компонентом «Глобальна комунікація» є індивідуальним завершеним навчально-дослідницьким завданням, у якому здобувач має продемонструвати здатність самостійно сформулювати проблему, обрати придатні теоретичні та методологічні інструменти, сформулювати й критично опрацювати джерельну та/або емпіричну базу, отримати обґрунтовані результати та представити їх у формі академічного тексту й усного захисту.

Для магістерського рівня принциповим є перехід від опису теми до дослідницької логіки. Якісна курсова робота не зводиться до реферативного викладу літератури, добірки прикладів або переказу комунікаційних кампаній. Вона має містити чітке дослідницьке питання, аргументований вибір матеріалу і методів, прозору процедуру аналізу та висновки, що випливають із проведеного дослідження.

Предметне поле «Глобальної комунікації» охоплює комунікаційні процеси, інфраструктури, акторів, практики, наративи, платформи, медіасистеми та аудиторії, що функціонують у міжнародному, транснаціональному або багаторівневому контексті. Тому тема курсової роботи повинна мати виразний глобальний чи міжнародний вимір, а емпіричний аналіз — показувати, як комунікація пов'язана з ширшими процесами міжнародних відносин, глобальної політики, культури, економіки, безпеки, технологій або суспільних змін.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ці рекомендації встановлюють предметно-методичні вимоги до курсової роботи за освітнім компонентом «Глобальна комунікація». Вони застосовуються разом із локальними нормативними актами ДУЕТ і конкретизують ті питання змісту, обсягу, структури та організації дослідження, які відповідно до університетських Вимог з оформлення письмових робіт можуть визначатися методичними рекомендаціями кафедри.

Курсова робота виконується здобувачем самостійно. Консультації керівника, взаємне рецензування, участь у семінарах або обговореннях можуть підтримувати процес дослідження, але не змінюють індивідуального авторства роботи та персональної відповідальності здобувача за її зміст, достовірність даних, коректність посилань і зроблені висновки.

Результатом курсової роботи має бути академічний текст, у якому послідовно й логічно пов'язані дослідницька проблема, дослідницьке питання, теоретична рамка, обраний метод або методи, емпіричний матеріал, отримані результати та висновки. Кожен із цих елементів повинен бути чітко представлений у роботі та виконувати визначену функцію в загальній логіці дослідження.

Допускаються теоретико-аналітичні, порівняльні, кейс-орієнтовані, емпіричні, проєктно-аналітичні та змішані дизайни дослідження. Конкретний дизайн визначається темою роботи та погоджується з керівником. Практичні рекомендації можуть бути складовою курсової роботи лише за умови, що вони безпосередньо випливають із проведеного аналізу та отриманих результатів і не підміняють власне дослідницьку частину.

Орієнтовний обсяг основного тексту курсової роботи становить 30–40 сторінок. До цього обсягу не включаються титульний аркуш, зміст, список використаних джерел і додатки.

2. МЕТА КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Курсова робота є обов'язковою складовою ОК «Глобальна комунікація» обсягом 6 кредитів ЄКТС та однією з форм підсумкового контролю за цим компонентом. У структурі ОПП вона виконує інтегративну функцію: дає змогу застосувати набуті теоретичні, методологічні й аналітичні знання до самостійного дослідження проблем глобальної комунікації та оцінити досягнення компетентностей і програмних результатів навчання,

закріплених за цим освітнім компонентом. Курсова робота також слугує етапом формування дослідницької самостійності перед виконанням кваліфікаційної магістерської роботи.

Мета курсової роботи — сформувати й перевірити здатність здобувача самостійно досліджувати явища глобальної комунікації, критично працювати з теорією та даними, застосовувати сучасні методи аналізу, аргументувати інтерпретації й професійно представляти результати.

Завдання курсової роботи

Основними завданнями курсової роботи як виду самостійної навчально-дослідницької роботи є:

- поглиблення, систематизація та практичне застосування знань, набутих під час опанування освітнього компонента «Глобальна комунікація»;
- формування цілісного розуміння сучасних процесів, явищ і проблем у сфері глобальної комунікації та їхнього зв'язку з міжнародними відносинами;
- розвиток здатності самостійно визначати й досліджувати актуальні проблеми глобального інформаційно-комунікаційного середовища;
- формування навичок роботи з науковою літературою, теоретичними концепціями, аналітичними матеріалами та різними видами емпіричних джерел;
- розвиток умінь застосовувати теоретичні та методологічні підходи до аналізу конкретних комунікаційних процесів, акторів, практик і явищ;
- формування навичок збирання, систематизації, критичного оцінювання та аналізу інформації, необхідної для проведення самостійного дослідження;
- розвиток аналітичного і критичного мислення, здатності встановлювати взаємозв'язки, виявляти тенденції, закономірності, механізми та суперечності у сфері глобальної комунікації;
- набуття досвіду побудови цілісного дослідницького дизайну та послідовного викладення результатів власного дослідження;
- формування вміння аргументовано формулювати висновки на основі проведеного аналізу та співвідносити їх із поставленою дослідницькою проблемою;
- розвиток академічної культури, навичок коректного використання джерел, дотримання принципів академічної доброчесності та відповідального представлення результатів дослідження;
- удосконалення навичок академічного письма, структурованого викладення матеріалу та публічного представлення й захисту результатів дослідження;
- підготовка здобувачів до виконання складніших самостійних досліджень, зокрема кваліфікаційної магістерської роботи.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ Й ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Освітній компонент забезпечує формування зазначених компетентностей і результатів навчання. Виконання курсової роботи дає змогу продемонструвати окремі їх складові.

Компетентність за ОП	Як проявляється в курсовій роботі
ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Огляд сучасної літератури, робота з новими підходами й актуальними даними; самостійне уточнення понятійного апарату.
ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Вибір міжнародного/транснаціонального об'єкта; робота з іншомовними джерелами й порівняння контекстів.
ЗК7. Здатність працювати в команді.	Професійна взаємодія під час консультацій, взаємного рецензування та захисту; дотримання правил академічної комунікації. Авторство курсової залишається індивідуальним.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.	Обґрунтування теоретичної рамки, вибір методу, критична оцінка результатів, пояснення альтернативних інтерпретацій.
СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.	Пов'язання комунікаційного кейсу з ширшими глобальними процесами; аналіз механізмів впливу.
СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	Контекстуалізація результатів, порівняння сценаріїв або тенденцій; обережне прогнозування за наявності належних підстав.
СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.	Самостійне планування роботи, рефлексія щодо обмежень, корекція дизайну після апробації та зворотного зв'язку.
СК11. Здатність застосовувати поглиблені знання комунікаційних технологій та вміння аналізувати особливості їх використання державними і недержавними акторами міжнародних відносин.	Аналіз каналів, платформ, форматів, технологічного посередництва та комунікаційних практик конкретних акторів.

Програмний результат навчання	Доказ досягнення у курсовій роботі
РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Проблематизація глобального контексту; аналітичний зв'язок між комунікацією та міжнародними процесами.
РН3. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	Опис і коректне застосування дослідницького дизайну, методу, категорій аналізу, критеріїв відбору даних.
РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	За релевантної теми — ідентифікація комунікаційних ризиків, факторів невизначеності та сценарних наслідків із чітким розмежуванням даних і припущень.
РН16. Застосовувати комунікаційні технології для налагодження гармонійних відносин організації з внутрішньою та міжнародною громадськістю, дотримуючись існуючих професійних стандартів та враховуючи новітні тенденції у розвитку глобальних комунікацій.	Аналіз ефективності, доречності й етичності комунікаційних технологій; розроблення обґрунтованих рекомендацій або критеріїв їх застосування.
РН18. Управляти діловими, організаційними, медіакommунікаціями для забезпечення функціонування організацій та установ з урахуванням міжнародного контексту.	Аналітичне моделювання комунікаційних рішень, аудиторій, каналів, ризиків та показників результативності в міжнародному контексті.

4. ВИБІР І ФОРМУЛЮВАННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вибір теми є одним із ключових етапів підготовки курсової роботи, оскільки від її коректного формулювання залежить можливість побудувати цілісне й методологічно обґрунтоване дослідження.

Тема курсової роботи має відповідати змісту освітнього компонента «Глобальна комунікація», бути актуальною, досліджуваною в межах установленого часу й обсягу роботи та забезпеченою достатньою джерельною або емпіричною базою. Перевага надається темам, які дають змогу описати певне комунікаційне явище, проаналізувати його механізми, особливості, динаміку, наслідки або відмінності між окремими кейсами.

Обрання загальної або актуальної проблематики саме по собі не є достатньою підставою для затвердження теми. Ще на початковому етапі здобувач має переконатися, що існує доступний матеріал для аналізу, а масштаб теми дозволяє провести поглиблене дослідження в межах курсової роботи.

Тема курсової роботи повинна:

- передбачати аналіз конкретного комунікаційного феномена, процесу, практики, стратегії або технології;
- мати виразний міжнародний, транснаціональний, порівняльний або глобальний контекст;
- містити достатньо чітко окреслений об'єкт дослідження: актора або групу акторів, аудиторію, медіа, платформу, кампанію, подію, наратив, інформаційний продукт чи інший емпірично спостережуваний матеріал;
- дозволяти визначити часові, просторові або змістові межі дослідження;
- бути забезпеченою джерелами, документами, повідомленнями, медійними матеріалами, статистичними даними чи іншим матеріалом, достатнім для проведення аналізу;
- відповідати масштабу та орієнтовному обсягу курсової роботи;
- допускати застосування конкретного методу або сукупності методів дослідження.

Тема, сформульована надто широко, зазвичай призводить до оглядового або описового характеру роботи. Тому під час її вибору доцільно звужувати предмет дослідження за рахунок конкретизації актора, кейсу, платформи, аудиторії, географічного контексту, періоду або типу комунікаційного матеріалу.

Формулювання теми має чітко відображати, що саме і в якому контексті досліджуватиметься. Залежно від характеру роботи тема може містити кілька основних компонентів: комунікаційний феномен або процес, конкретного актора чи групу акторів, канал або платформу комунікації, аудиторію, географічний чи міжнародний контекст, а за потреби — часові межі.

Остаточне формулювання теми визначається характером дослідницької проблеми та доступністю матеріалу. Під час попереднього опрацювання літератури та емпіричних матеріалів формулювання теми може бути уточнене. Таке уточнення допускається за погодженням із керівником і має стосуватися конкретизації меж, об'єкта, предмета або аналітичного фокусу дослідження. Зміна дослідницької проблеми на іншу потребує окремого погодження.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка курсової роботи має здійснюватися послідовно, з переходом від визначення дослідницької проблеми та формування дизайну дослідження до збирання матеріалу, його аналізу, написання тексту та підготовки до захисту. Поетапна організація роботи дає змогу своєчасно виявляти методологічні або джерельні проблеми, уточнювати дослідницький задум і уникати ситуації, коли значний обсяг тексту не пов'язаний із поставленим дослідницьким питанням.

Поширеною помилкою є початок написання основних розділів одразу після вибору теми, до визначення дослідницького питання, методів та емпіричного матеріалу. У такому разі робота часто набуває переважно описового характеру: накопичується значний обсяг теоретичної або довідкової інформації, яка лише частково використовується в подальшому аналізі. Тому безпосередньому написанню тексту має передувати формування дослідницького дизайну та перевірка доступності необхідних джерел і даних.

Основні етапи виконання курсової роботи доцільно організувати таким чином.

Етап	Зміст роботи
1. Попередня дослідницька розвідка	Уточнення теми; первинний пошук і опрацювання наукової літератури; визначення основної проблеми; формулювання попереднього дослідницького питання; перевірка доступності джерел і матеріалів для аналізу.
2. Формування дослідницького дизайну	Визначення об'єкта, предмета, мети, дослідницького питання та завдань; вибір теоретичної рамки й методів; визначення одиниць аналізу, критеріїв відбору матеріалу, часових і просторових меж дослідження.
3. Опрацювання наукової літератури	Поглиблений пошук і систематизація наукових джерел; визначення основних теоретичних підходів, понять і дискусій; встановлення того, як досліджувана проблема вже розглядалася в науковій літературі та який аспект потребує подальшого аналізу.
4. Формування емпіричної бази	Збирання матеріалу відповідно до визначених критеріїв; фіксація джерела, дати, автора, URL, типу матеріалу, версії документа та інших параметрів, необхідних для подальшого аналізу.
5. Основний аналіз	Послідовне застосування обраного методу або методів до всього корпусу; систематизація результатів; виявлення закономірностей, відмінностей, тенденцій, механізмів або інших характеристик досліджуваного явища.
6. Написання та редагування тексту	Підготовка основних розділів роботи на основі проведеного аналізу; написання вступу та висновків; перевірка відповідності між дослідницьким питанням, завданнями, результатами й висновками; редагування аргументації та структури тексту.
7. Фіналізація та підготовка до захисту	Остаточне редагування; перевірка оформлення, цитувань і списку джерел; перевірка академічної доброчесності; оформлення інформації про використання ШІ, якщо він застосовувався; підготовка презентації та усного виступу.

Перший етап — *попередня дослідницька розвідка* — має на меті перевірити, чи може обрана тема бути перетворена на реальне дослідження. На цьому етапі здобувач здійснює первинний пошук літератури та матеріалів, уточнює основні поняття, визначає можливі напрями аналізу і перевіряє, чи існує достатня емпірична база. Доцільно опрацювати щонайменше 5–10 релевантних наукових джерел, щоб зрозуміти, як проблема представлена у сучасних дослідженнях і які теоретичні підходи можуть бути використані. Водночас необхідно перевірити доступність матеріалів, які можуть стати безпосереднім об'єктом аналізу.

Після попередньої розвідки необхідно визначити *основні параметри дослідження*. На цьому етапі формулюються об'єкт і предмет, мета, дослідницьке питання, завдання, визначається теоретична рамка, метод або методи, а також принципи формування емпіричної бази. Особливу увагу слід приділяти узгодженості елементів дослідження. Дослідницьке питання має відповідати темі й проблемі, метод — забезпечувати можливість отримати відповідь на це питання, а емпіричний матеріал — бути достатнім для застосування обраного методу. Доцільно вже на цьому етапі встановити часові, географічні та змістові межі, одиницю аналізу, принципи відбору матеріалу та орієнтовний обсяг корпусу.

Робота з літературою не повинна зводитися до накопичення цитат або послідовного переказу позицій окремих авторів. Її завдання полягає у визначенні того, які підходи вже сформувалися щодо досліджуваної проблеми, які поняття й теорії є релевантними, де існують дискусії або відмінності у поясненнях. Зручним робочим інструментом може бути матриця літератури, у якій для кожного джерела фіксуються основне дослідницьке питання,

теоретичний підхід, метод, ключові результати та положення, важливі для власного дослідження. Огляд літератури має завершуватися розумінням того, яку саме аналітичну функцію виконуватиме обрана теоретична рамка у курсовій роботі.

Збір емпіричного матеріалу здійснюється за наперед установленими критеріями. Здобувач має визначити, які саме матеріали включаються до корпусу, за який період, з яких джерел і на яких підставах. *Наприклад*, якщо аналізуються публікації медіа, необхідно встановити перелік видань, часовий період, критерії пошуку матеріалів і правила включення або виключення окремих публікацій. Якщо досліджуються комунікації організації або державного актора, слід визначити конкретні канали комунікації, типи повідомлень і часові межі. Корпус має бути прозорим і відтворюваним настільки, наскільки це дозволяє характер дослідження. Доцільно вести окремий реєстр матеріалів із зазначенням їхніх основних параметрів.

На етапі **основного аналізу** обраний метод застосовується послідовно до визначеного матеріалу. Результати необхідно фіксувати системно. Залежно від дизайну це можуть бути таблиці кодування, порівняльні матриці, схеми, категорії, тематичні групи, частотні показники, нотатки щодо дискурсивних або наративних особливостей. Важливо не обмежуватися підтвердженням початкових припущень. Під час аналізу слід звертати увагу на винятки, суперечливі випадки та альтернативні пояснення результатів. Саме на цьому етапі формується основний авторський внесок курсової роботи.

Написання роботи доцільно розпочинати після того, як сформовано основну частину емпіричної бази та отримано результати аналізу. Це дозволяє будувати текст навколо дослідницької логіки, а не навколо попередньо зібраної інформації. Практично доцільно спочатку підготувати аналітичні розділи, а після цього остаточно сформулювати вступ і висновки. Така послідовність допомагає забезпечити відповідність між заявленою метою, завданнями та фактично отриманими результатами. Під час редагування слід перевірити, чи кожен розділ виконує визначену функцію, чи достатньо доказів наведено для основних тверджень, чи немає повторів і фрагментів, які не працюють на дослідницьке питання.

На **завершальному етапі** перевіряються структура, оформлення, цитування, список використаних джерел, таблиці, рисунки, додатки та технічна відповідність роботи встановленим вимогам. Окремо необхідно перевірити коректність усіх фактичних даних і бібліографічних відомостей, наявність посилань на використані джерела, відповідність висновків результатам дослідження. Якщо під час підготовки роботи використовувалися інструменти генеративного штучного інтелекту, відповідна інформація має бути оформлена згідно з установленими вимогами.

Після завершення тексту здобувач готує презентацію та усний виступ, у яких основна увага приділяється дослідницькій проблемі, використаному підходу, основним результатам і висновкам.

Орієнтовний календар виконання

Якщо освітній компонент реалізується протягом 16 навчальних тижнів, рекомендовано орієнтуватися на такий розподіл роботи:

1–2 тиждень	вибір і уточнення теми, попередня дослідницька розвідка, підготовка концепту
3–4 тиждень	поглиблений огляд літератури та формування дослідницького дизайну
5–7 тиждень	формування емпіричного корпусу
8–10 тиждень	основний аналіз матеріалу
11–12 тиждень	написання основних розділів
13–14 тиждень	підготовка повного чорнового варіанта та консультація з керівником
15 тиждень	редагування, оформлення та підготовка до захисту
16 тиждень	представлення та захист курсової роботи

Конкретні строки виконання окремих етапів визначаються календарем освітнього процесу, графіком виконання курсової роботи та вимогами кафедри.

Взаємодія з керівником

Взаємодія здобувача з керівником має бути регулярною і предметною. До консультації доцільно готувати конкретний результат роботи: формулювання дослідницького питання, перелік джерел, структуру, дизайн дослідження, сформований корпус, фрагмент аналізу або частину тексту. Суттєві зміни теми, дослідницького питання, методу, структури корпусу або загальної логіки дослідження необхідно погоджувати до того, як на їх основі підготовлено значний обсяг тексту.

Рекомендації керівника мають консультаційний характер і не звільняють здобувача від відповідальності за прийняті дослідницькі рішення. Здобувач повинен розуміти логіку власної роботи та бути готовим пояснити й обґрунтувати вибір теоретичних підходів, методів, джерел і способу інтерпретації результатів.

До завершення оцінювання доцільно зберігати робочі матеріали, зокрема чернетки, проміжні версії тексту, таблиці кодування, реєстри корпусу, нотатки й інші матеріали, що відображають процес виконання дослідження.

6. ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Якість курсової роботи значною мірою залежить від того, наскільки узгодженими є її основні дослідницькі елементи. Тема, проблема, дослідницьке питання, об'єкт і предмет, мета, завдання, теоретична рамка, методи та емпіричний матеріал мають утворювати єдину логіку. Кожен із цих елементів повинен відповідати тому, що здобувач фактично досліджує, і бути пов'язаним з отриманими результатами та висновками.

Проблема і дослідницьке питання

Дослідницька проблема визначає, що саме в обраній темі потребує пояснення або спеціального аналізу. Це може бути суперечність, недостатньо досліджений аспект, відмінність між окремими випадками, зміна комунікаційних практик, незрозумілий механізм або процес, який неможливо пояснити лише загальними теоретичними положеннями.

Проблема не повинна зводитися до твердження про актуальність теми. *Наприклад*, констатація того, що соціальні медіа мають важливе значення для міжнародної комунікації, ще не створює дослідницької проблеми. Натомість дослідницьким може бути питання про те, як платформна логіка впливає на форму і зміст міжнародного політичного контенту або чому одна й та сама подія по-різному представлена різними міжнародними медіа.

Дослідницьке питання конкретизує проблему і визначає, що саме необхідно з'ясувати в результаті роботи. Воно не повинно дублювати назву теми. Найбільш продуктивними є питання, що починаються зі слів «як», «чому», «яким чином», «за яких умов», «чим відрізняється», «як змінюється», «які механізми формують». Питання на кшталт «що таке...?» зазвичай можуть використовуватися як допоміжні теоретичні питання, але рідко є достатніми як центральне питання курсового дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом є ширше явище або процес, у межах якого виникає дослідницька проблема. Предметом є конкретні властивості, механізми, відносини або комунікаційні характеристики цього об'єкта, які безпосередньо аналізуються в роботі.

Предмет завжди має бути вужчим за об'єкт і максимально відповідати темі та дослідницькому питанню. Якщо, *наприклад*, робота присвячена кризовій комунікації міжнародної організації, об'єктом може бути кризова комунікація міжнародних організацій, а

предметом — особливості комунікації невизначеності в конкретних каналах або в межах певної кризи.

Формулювання об'єкта і предмета повинно допомагати уточнити межі дослідження, а не механічно повторювати назву теми.

Мета і завдання дослідження

Мета відображає результат, якого необхідно досягти внаслідок проведеного дослідження. Вона має бути пов'язана з дослідницьким питанням і формулюватися конкретно. Доцільно використовувати дієслова «визначити», «виявити», «пояснити», «порівняти», «з'ясувати», «встановити», «оцінити». Формулювання «дослідити тему» або «розглянути питання» є надто загальними, оскільки описують сам процес роботи, а не очікуваний результат.

Завдання конкретизують мету та визначають послідовність її досягнення. Вони мають відповідати логіці роботи: спочатку уточнюється теоретична основа дослідження, далі обґрунтовуються підходи і методи, формується емпіричний матеріал, проводиться аналіз, інтерпретуються результати та формулюються висновки.

Завдання не варто формулювати як технічні дії на кшталт «зібрати матеріал», «знайти літературу» чи «написати висновки». Вони повинні відображати змістовні кроки дослідження.

Теоретична рамка

Теоретична рамка визначає, за допомогою яких понять, категорій та припущень буде інтерпретовано матеріал. Її завдання полягає не в тому, щоб продемонструвати якомога більшу кількість теорій, а в тому, щоб забезпечити логіку аналізу.

У роботах з глобальної комунікації, залежно від теми та дослідницького питання, можуть застосовуватися підходи фреймінгу, медіатизації, платформізації, стратегічних наративів, публічної дипломатії, м'якої сили, мережевого суспільства, транснаціональних публічних сфер, політичної економії медіа, культурного імперіалізму, глокалізації, встановлення порядку денного, гейткіпінгу та інші.

Доцільно обирати одну основну теоретичну рамку або поєднувати дві взаємодоповнювальні, якщо кожна з них виконує окрему аналітичну функцію. Теорія повинна використовуватися безпосередньо в аналізі матеріалу. Головним критерієм її вибору є відповідь на питання: що саме ця теорія дозволяє побачити, пояснити або порівняти у конкретному дослідженні.

Методи дослідження

Методи визначають спосіб роботи з матеріалом і повинні безпосередньо відповідати дослідницькому питанню. Вибір методу має бути обґрунтований тим, що саме необхідно встановити. *Наприклад*, фрейм-аналіз може використовуватися для дослідження способів подання певної проблеми, дискурс-аналіз — для вивчення того, як через мову конструюються значення і позиції, контент-аналіз — для систематичного аналізу великого корпусу повідомлень, порівняльний метод — для встановлення подібностей і відмінностей між кількома кейсами.

У курсовій роботі недостатньо назвати метод. Необхідно пояснити, що саме аналізується, якою є одиниця аналізу, за якими критеріями сформовано матеріал і як саме застосовується обрана методика. Метод має бути простежуваним у змістовій частині роботи.

Гіпотеза

Гіпотеза не є обов'язковим елементом кожної курсової роботи. Вона доцільна тоді, коли дослідження передбачає перевірку очікуваного зв'язку, відмінності або закономірності. У порівняльних або пояснювальних дослідженнях гіпотеза може допомагати структурувати аналіз. Натомість у якісних інтерпретативних дослідженнях, дискурс-аналізі, аналізі стратегічних наративів центральним елементом цілком може бути дослідницьке питання без

окремої гіпотези. Якщо гіпотеза формулюється, вона має бути перевіреною на обраному матеріалі та узгоджуватися з теоретичною рамкою і методами дослідження.

Емпіричний матеріал

Емпірична база — це конкретний матеріал, на якому проводиться дослідження. Нею можуть бути публікації медіа, офіційні заяви, промови, повідомлення у соціальних мережах, відео, документи міжнародних організацій, комунікаційні кампанії, матеріали вебсайтів, статистичні або платформні дані та інші релевантні джерела. Здобувач має чітко визначити, які матеріали включено до корпусу, за якими критеріями вони відібрані, який період охоплюють і чому саме такого обсягу достатньо для відповіді на дослідницьке питання.

Важливо також визначити одиницю аналізу. Нею може бути окрема публікація, повідомлення, відео, документ, фрагмент тексту, візуальний елемент, наратив або інша одиниця залежно від обраного методу.

Межі та обмеження дослідження

Кожне дослідження має чітко окреслені межі. Вони визначають, які саме матеріали, періоди, країни, платформи, мови, аудиторії або типи контенту включено до аналізу. Чим точніше визначені межі, тим легше уникнути надмірно широких узагальнень. *Наприклад*, якщо аналізуються публікації двох медіа протягом трьох місяців, висновки повинні стосуватися саме цього корпусу, а не всіх міжнародних медіа загалом.

Окремо слід зазначати обмеження дослідження — чинники, які можуть впливати на повноту або можливості узагальнення результатів. Такими обмеженнями можуть бути неповнота цифрових архівів, видалення контенту, зміни алгоритмів платформ, недоступність внутрішньої аналітики, обмежений розмір вибірки, мовні труднощі або проведення якісного кодування одним дослідником.

Визнання обмежень не є недоліком роботи. Навпаки, воно показує, що здобувач розуміє межі власного дослідження та не поширює його результати ширше, ніж дозволяє фактичний матеріал.

7. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи має відповідати логіці проведеного дослідження та забезпечувати послідовний перехід від постановки проблеми й обґрунтування теоретико-методологічних засад до аналізу емпіричного матеріалу, інтерпретації результатів і формулювання висновків.

Рекомендована структура курсової роботи включає титульний аркуш, зміст, за потреби перелік умовних скорочень, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел і додатки. Якщо під час підготовки роботи використовувалися інструменти генеративного штучного інтелекту, додається відповідна декларація про їх використання. За рішенням кафедри або керівника до структури може також включатися окремий аркуш завдання.

Основну частину рекомендовано будувати з трьох розділів. Водночас кількість розділів не є самоціллю: якщо логіка дослідження передбачає іншу структуру, допускається побудова роботи з двох змістовно повноцінних розділів. Важливо, щоб структура відображала послідовність дослідницьких кроків і давала змогу чітко відокремити теоретико-методологічне обґрунтування від власного аналізу матеріалу.

Вступ

Орієнтовний обсяг вступу становить 3–4 сторінки. Його завдання полягає в тому, щоб представити дослідницьку конструкцію роботи та дати чітке уявлення про те, що саме досліджується, чому це потребує аналізу і яким способом буде отримано відповідь на поставлене питання.

У вступі обґрунтовується **актуальність теми**. Вона має бути конкретно й пов'язаною саме з обраною дослідницькою проблемою. Загальних тверджень про зростання ролі комунікації, цифрових технологій або глобалізації недостатньо. Необхідно пояснити, які зміни, суперечності, нові практики або недостатньо досліджені явища роблять обрану проблему значущою.

Ступінь наукового опрацювання проблеми подається як стислий синтез основних напрямів досліджень. Доцільно показати, які аспекти проблеми вже вивчалися, які підходи сформувалися в науковій літературі та які питання залишаються дискусійними або потребують додаткового аналізу. Простого переліку авторів та назв праць недостатньо.

Далі у вступі формулюються **дослідницька проблема**, визначаються **об'єкт і предмет, мета та завдання роботи**. Зазвичай достатньо 4–6 завдань, які відображають послідовність проведення дослідження та узгоджуються зі структурою основної частини (розділами та підрозділами курсової роботи).

У вступі також стисло характеризуються **теоретична та методологічна основа роботи**. Необхідно назвати основний теоретичний підхід або підходи та пояснити їхню роль у дослідженні. Методи слід не лише перелічити, а й коротко зазначити, для виконання якого завдання або аналізу якого матеріалу вони використовуються. Окремо характеризується **емпірична база**: які матеріали становлять корпус, за який період вони зібрані, за якими критеріями відібрані та яким є їхній обсяг. Якщо дизайн дослідження передбачає гіпотезу, вона також формулюється у вступі.

Практичне значення роботи зазначається лише тоді, коли отримані результати справді можуть бути використані певним актором, інституцією або у конкретній сфері діяльності. Завершується вступ короткою характеристикою **структури роботи**.

Розділ 1. Теоретико-методологічний розділ

Орієнтовний обсяг першого розділу становить 8–10 сторінок. Його основне призначення полягає у формуванні аналітичної основи для подальшого дослідження. У цьому розділі уточнюються ключові поняття, розглядаються релевантні наукові підходи та дискусії, обґрунтовується обрана теоретична рамка. Важливо показати, чому саме цей підхід є придатним для аналізу обраного матеріалу та які характеристики явища він дозволяє виявити.

Теоретичні поняття, які використовуються в роботі, мають бути пов'язані з подальшим емпіричним аналізом. Якщо, *наприклад*, дослідження ґрунтується на теорії фреймінгу, необхідно пояснити, що саме в межах роботи вважатиметься фреймом і за якими ознаками він визначатиметься. Якщо використовується концепція стратегічних наративів, слід визначити, які елементи наративу будуть аналізуватися. Відтак теоретичні положення мають бути переведені у конкретні аналітичні категорії або питання.

У цьому ж розділі доцільно обґрунтувати методологію дослідження. Необхідно описати одиницю аналізу, критерії формування корпусу, часові та інші межі, процедуру збирання матеріалу, аналітичні категорії та послідовність проведення аналізу. Для порівняльних досліджень слід визначити критерії зіставлення кейсів; для контент-аналізу — принципи кодування; для дискурс- чи фрейм-аналізу — конкретні аналітичні ознаки. Опис методології має бути достатньо чітким, щоб читач міг зрозуміти, яким чином отримано результати, представлені в наступних розділах.

Розділ 2. Емпіричний аналіз

Орієнтовний обсяг другого розділу становить 10–12 сторінок. Це основна аналітична частина курсової роботи, у якій обрані теоретичні підходи та методи застосовуються до сформованого емпіричного матеріалу. Виклад доцільно організовувати за аналітичними категоріями, дослідницькими питаннями, етапами процесу або параметрами порівняння. Послідовний переказ окремих публікацій, документів чи кейсів без їх систематизації не є достатнім емпіричним аналізом.

Кожне суттєве аналітичне твердження повинно мати опору в матеріалі дослідження. Залежно від обраного методу такими доказами можуть бути кількісні показники, результати кодування, порівняльні таблиці, характерні фрагменти тексту, візуальні матеріали, дані платформ або систематизовані спостереження. Необхідно чітко розрізняти отримані дані та їх інтерпретацію. Наприклад, встановлена частота певного фрейму є результатом аналізу, тоді як пояснення причин його домінування потребує звернення до теоретичної рамки, контексту та додаткових аргументів. Наприкінці розділу доцільно узагальнити основні емпіричні результати, які надалі стають основою для ширшої інтерпретації.

Розділ 3. Інтерпретація та узагальнення результатів

Орієнтовний обсяг третього розділу становить 7–9 сторінок. Його конкретний зміст визначається темою та структурою дослідження.

У порівняльних роботах цей розділ може бути присвячений зіставленню кейсів і поясненню виявлених відмінностей. У дослідженнях стратегічних або кризових комунікацій — аналізу механізмів, ризиків та наслідків застосованих підходів. У прикладних роботах на основі результатів аналізу може бути розроблена аналітична модель, сценарії розвитку або рекомендації щодо комунікаційної стратегії, аудиторій, каналів чи контенту.

Основне завдання цього розділу полягає у переході від констатації результатів до їх пояснення. Здобувач має співвіднести отримані дані з теоретичною рамкою, показати їх значення для дослідницької проблеми та визначити, що саме вони дозволяють стверджувати.

Якщо робота містить практичні рекомендації, вони мають безпосередньо впливати з отриманих результатів. Для кожної суттєвої пропозиції необхідно розуміти, на якому результаті вона ґрунтується, для якого актора або аудиторії є релевантною та за яких умов може бути застосована. Загальні поради, які можна сформулювати без проведення дослідження, не становлять самостійної наукової цінності.

За двохроздільної структури функції другого і третього розділів можуть бути поєднані: емпіричний аналіз, порівняння та інтерпретація результатів послідовно викладаються в межах одного великого аналітичного розділу.

Висновки

Орієнтовний обсяг висновків становить 3–4 сторінки. Вони мають містити концентровану відповідь на дослідницьке питання та відображати результати виконання поставлених завдань. Висновки не повинні бути скороченим переказом змісту розділів. У них формулюються основні результати дослідження, встановлені закономірності, відмінності, механізми або особливості досліджуваного явища. Доцільно будувати їх відповідно до логіки поставлених завдань, але формулювати як результати, а не як перелік виконаних дій. У висновках також зазначаються межі застосовності отриманих результатів та основні обмеження дослідження. За потреби можуть бути окреслені перспективи подальшого вивчення проблеми або практичного застосування отриманих результатів. У висновках не слід вводити нові фактичні дані, джерела або аргументи, які не були розглянуті в основній частині роботи.

Список використаних джерел

Список використаних джерел має містити лише ті джерела, на які є посилання в тексті курсової роботи. Він повинен відображати як наукову основу дослідження, так і, за необхідності, основні джерела емпіричного матеріалу. Для курсової роботи з глобальної комунікації важливим є використання сучасної наукової літератури, у тому числі іншомовної, якщо цього потребує тема. Перевагу слід надавати рецензованим науковим статтям, академічним монографіям, офіційним документам, звітам міжнародних організацій та іншим авторитетним джерелам. Вимоги до бібліографічного оформлення списку визначаються чинними вимогами ДУЕТ до письмових робіт.

Додатки

До додатків виносяться матеріали, які необхідні для підтвердження прозорості та відтворюваності дослідження, але є надто об'ємними для включення до основної частини роботи. Це можуть бути повний перелік матеріалів емпіричного корпусу, кодова книга, анкета або гайд інтерв'ю, розширені таблиці даних, додаткові графіки, схеми, порівняльні матриці, скріншоти або інші допоміжні матеріали.

У додатках не слід розмішувати матеріали лише для збільшення обсягу роботи. Кожен додаток має бути функціонально пов'язаний із дослідженням, а в основному тексті повинно бути відповідне посилання на нього. Якщо відповідно до встановлених правил використання генеративного штучного інтелекту необхідно подавати додаткові матеріали щодо характеру його застосування, вони також можуть бути оформлені як окремий додаток.

8. ДЖЕРЕЛА Й ЕМПІРИЧНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

Якість курсової роботи значною мірою залежить від того, наскільки надійною, релевантною та достатньою є її джерельна й емпірична база. Джерела в роботі виконують різні функції: одні використовуються для побудови теоретичної рамки й обґрунтування методології, інші становлять безпосередній матеріал дослідження, ще інші забезпечують фактологічний і контекстуальний супровід аналізу.

Важливо розрізняти наукові джерела та емпіричний матеріал. Наукова література використовується для визначення понять, теоретичних підходів, методів і зіставлення власних результатів із попередніми дослідженнями. Емпіричний матеріал є тим корпусом, до якого безпосередньо застосовуються обрані методи аналізу.

До основних *типів джерел*, які можуть використовуватися у курсовій роботі з глобальної комунікації, належать:

Тип джерела	Приклади	Функція в дослідженні
Рецензована наукова література	Наукові статті, монографії, розділи академічних видань, оглядові публікації	Побудова теоретичної рамки, обґрунтування методології, визначення понять, зіставлення результатів із попередніми дослідженнями
Первинні комунікаційні матеріали	Пости, відео, пресрелізи, промови, вебсайти, комунікаційні кампанії, подкасти, візуальні матеріали, електронні розсилки	Формування емпіричного корпусу для контент-, дискурс-, фрейм-, наративного або мультимодального аналізу
Офіційні документи та дані	Стратегії, звіти, статистичні бази, документи міжнародних організацій і державних інституцій	Отримання первинних даних, фактологічної інформації та контексту
Професійні та аналітичні звіти	Матеріали аналітичних центрів, дослідження медіаіндустрії, звіти платформ, професійні вимірювання	Доповнення наукової та фактологічної бази; потребують критичної оцінки методології
Медіаматеріали	Новини, інтерв'ю, аналітичні публікації	Можуть становити емпіричний матеріал або використовуватися для відтворення контексту
Матеріали соціальних мереж	Публічні дописи, коментарі, відео, реакції, доступні метрики	Використовуються як емпіричні дані за умови чітких правил відбору та фіксації часу збору

Медіапублікації, професійні звіти або матеріали соціальних мереж не замінюють наукову літературу в теоретичній частині роботи. Водночас вони можуть бути цінним первинним матеріалом, якщо саме їх зміст, структура, динаміка або способи поширення є предметом дослідження.

Вимоги до джерельної бази

Джерельна база має бути достатньою для розкриття теми та обґрунтування проведеного аналізу. Рекомендовано використовувати не менше 30 позицій у списку використаних джерел, однак кількість не повинна підміняти їх якість і релевантність. Теоретична частина роботи має спиратися передусім на рецензовані академічні публікації. Під час дослідження міжнародної або транснаціональної проблематики необхідно використовувати релевантні іншомовні джерела, оскільки значна частина сучасних досліджень глобальної комунікації публікується англійською та іншими мовами.

Під час аналізу поточних процесів доцільно використовувати сучасні офіційні документи, актуальні статистичні дані, професійні та аналітичні звіти. Для таких матеріалів особливо важливо враховувати дату публікації, методику збирання даних та інституцію, яка їх підготувала.

У списку використаних джерел повинні бути лише ті матеріали, які фактично використовувалися в тексті роботи.

Формування емпіричного корпусу

Якщо курсова робота передбачає аналіз медійних, цифрових, документальних або інших первинних матеріалів, здобувач повинен чітко пояснити, як сформовано емпіричний корпус. Недостатньо зазначити, що було проаналізовано «публікації у соціальних мережах», «матеріали міжнародних медіа» або «офіційні заяви». Необхідно конкретизувати, чиї саме матеріали включено до аналізу, з яких платформ або джерел вони отримані, який період охоплено, за якими критеріями здійснювався відбір і яким є загальний обсяг корпусу.

Опис емпіричної бази має давати змогу зрозуміти, звідки походять дані та яким чином вони були відібрані. Для цього доцільно подавати стислий паспорт емпіричного корпусу.

Параметр	Що необхідно зазначити
Актор або джерело	Хто створив або опублікував матеріал; чи є канал офіційним
Канал або платформа	Сайт, Facebook, Instagram, TikTok, YouTube, X, онлайн-медіа тощо
Період	Точні дати початку та завершення збору матеріалів
Одиниця аналізу	Пост, відео, стаття, промова, документ, коментар, візуальний матеріал тощо
Критерії включення	Тема, ключові слова, подія, мова, географія, формат або інші параметри
Критерії виключення	Дублікати, репости, нерелевантні або технічні матеріали
Обсяг корпусу	Загальна кількість одиниць; за потреби кількість слів, хвилин відео, зображень тощо
Спосіб фіксації	URL, дата доступу, ID матеріалу, скриншот, локальна копія або інший ідентифікатор

Такий опис особливо важливий у цифрових дослідженнях, де матеріали можуть змінюватися або зникати.

Кожне джерело слід оцінювати не лише за його тематичною релевантністю, а й за надійністю. Перед використанням матеріалу варто встановити його авторство та інституційне походження, дату створення, спосіб отримання даних і можливі обмеження. Для статистики, аналітичних звітів і платформних досліджень важливо звертати увагу на методологію: розмір вибірки, спосіб збирання даних, період дослідження та критерії формування показників.

За можливості слід звертатися до першоджерела. Якщо в медіапублікації або аналітичному звіті наведено дані міжнародної організації, державної установи чи дослідницького проєкту, бажано перевірити їх у первинному документі. Необхідно також враховувати можливу інституційну позицію або зацікавленість автора джерела. Це не означає автоматичної відмови від такого матеріалу, але його походження повинно враховуватися під час інтерпретації.

Робота з цифровим і динамічним контентом

Цифрові матеріали потребують особливо уважної фіксації, оскільки вебсторінки, дописи, відео або показники взаємодії можуть редагуватися, оновлюватися або видалятися.

Під час збору матеріалу необхідно фіксувати URL або інший стабільний ідентифікатор, дату доступу та, за потреби, створювати скриншот чи локальну копію. Якщо аналізуються метрики переглядів, реакцій, коментарів або поширень, необхідно зазначати дату їх фіксації, оскільки такі показники змінюються з часом.

Особливої обережності потребує використання результатів пошуку, рекомендаційних стрічок або автоматично сформованої платформи видачі. Такі результати можуть залежати від алгоритмів, геолокації, мови, історії переглядів або інших персоналізованих параметрів, тому вони не можуть автоматично вважатися репрезентативною вибіркою. Якщо спосіб роботи платформи істотно впливає на формування корпусу, це слід зазначити як методологічне обмеження.

Використання соціальних мереж як джерела даних

Матеріали соціальних мереж можуть становити повноцінний емпіричний корпус, однак потребують особливо чітких критеріїв відбору. Необхідно визначити, які акаунти аналізуються, чи є вони офіційними, який період охоплює дослідження, які типи публікацій включено та за яким принципом сформовано вибірку. Якщо використовуються коментарі, реакції або інші дані аудиторії, слід окремо пояснити, яким чином вони збиралися та яку саме інформацію можуть надати.

Кількість лайків, переглядів або поширень не слід автоматично трактувати як показник ефективності комунікації. Такі метрики можуть використовуватися як один із показників взаємодії, але їх інтерпретація потребує врахування специфіки платформи, розміру аудиторії, алгоритмічного поширення та часу фіксації.

Етичні аспекти роботи з джерелами та даними

Той факт, що матеріал є доступним онлайн, не означає відсутності етичних обмежень щодо його використання. Особливої уваги потребують персональні дані, матеріали неповнолітніх, контент закритих або напівзакритих груп, чутливі повідомлення, матеріали, пов'язані з травматичними подіями, а також дані, отримані через інтерв'ю чи інші форми безпосередньої взаємодії з людьми. У таких випадках до початку збору матеріалу необхідно погодити з керівником спосіб його використання, цитування, анонімізації та зберігання.

Не слід завантажувати персональні, конфіденційні або інші чутливі дані до відкритих генеративних систем штучного інтелекту. Якщо цифрові інструменти використовуються для оброблення дослідницького матеріалу, здобувач повинен оцінити ризики для конфіденційності та захисту даних.

Загальним принципом роботи з джерельною та емпіричною базою має бути прозорість. Читач повинен розуміти, які матеріали використані, чому саме вони були відібрані, яким способом опрацьовані та які обмеження має сформований корпус.

9. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Методи дослідження визначають, яким способом буде опрацьовано емпіричний матеріал і отримано відповідь на дослідницьке питання. Їх вибір має залежати від характеру проблеми, типу даних і очікуваного результату дослідження. Не існує універсального методу, придатного для будь-якої теми з глобальної комунікації. У курсовій роботі необхідно пояснити, для виконання якого завдання застосовувався кожен із них, до якого матеріалу він застосований і за якою процедурою здійснювався аналіз. Формулювання на кшталт «використано методи аналізу, синтезу, узагальнення та порівняння» саме по собі не пояснює, як було отримано результати дослідження.

Вибір методу має бути безпосередньо пов'язаний із дослідницьким питанням. Якщо необхідно встановити відмінності між кількома кейсами, доцільним є порівняльний дизайн.

Якщо досліджуються теми, категорії або повторювані характеристики великої кількості повідомлень, може застосовуватися контент-аналіз. Для вивчення способів конструювання проблеми доцільним може бути фрейм-аналіз, а для дослідження мови, репрезентацій та відносин влади — дискурс-аналіз.

Основні методи дослідження

Порівняльний аналіз і case study.

Метод case study використовується для поглибленого дослідження конкретного випадку: комунікаційної кампанії, діяльності організації, міжнародної події, кризової ситуації, платформи або іншого чітко окресленого явища. Якщо аналізуються два або більше випадків, може застосовуватися порівняльний case study. Порівняння має здійснюватися за однаковими критеріями. Необхідно пояснити, чому для дослідження обрано саме ці кейси, у чому вони є зіставними та які відмінності між ними є важливими для відповіді на дослідницьке питання. Простий послідовний опис двох випадків ще не є порівняльним аналізом.

Наприклад, під час порівняння комунікації двох міжнародних організацій можуть аналізуватися однакові параметри: основні теми повідомлень, типи аудиторій, канали комунікації, фрейми проблеми, тональність, візуальні рішення або способи реагування на кризу.

Контент-аналіз

Контент-аналіз дає змогу систематично досліджувати зміст значної кількості комунікаційних матеріалів. Його об'єктом можуть бути медійні публікації, пости у соціальних мережах, пресрелізи, промови, відеоматеріали, документи або інший контент. Якісний контент-аналіз спрямований передусім на виявлення тем, категорій, типів аргументації, моделей повідомлень або повторюваних смислових структур. Кількісний контент-аналіз передбачає визначення частоти появи певних категорій та порівняння їх розподілу в межах корпусу. У будь-якому випадку необхідно визначити одиницю аналізу, сформулювати систему категорій і пояснити правила кодування. Категорії мають бути достатньо чіткими, щоб їх можна було послідовно застосувати до всього матеріалу. Перед початком основного аналізу доцільно перевірити їх на невеликій частині корпусу та, за потреби, уточнити. Кількісні результати контент-аналізу слід інтерпретувати обережно.

Наприклад, частіша поява певного фрейму свідчить про його поширеність у досліджуваному корпусі, але сама по собі не доводить його впливу на аудиторію.

Фрейм-аналіз

Фрейм-аналіз використовується для дослідження того, яким чином певна проблема або подія представляється у комунікації. Він дає змогу встановити, які аспекти ситуації підкреслюються, як визначається проблема, кому або чому приписуються її причини, які оцінки пропонуються та які способи розв'язання подаються як можливі або бажані. Для коректного застосування методу необхідно заздалегідь визначити ознаки, за якими ідентифікуватимуться фрейми. Не слід називати фреймом будь-яку тему або часто вживане слово. Фрейм передбачає певний спосіб організації та інтерпретації проблеми. Фрейм-аналіз особливо придатний для порівняння медійного висвітлення міжнародних подій, комунікації різних державних і недержавних акторів або зміни способів представлення проблеми в часі.

Дискурс-аналіз

Дискурс-аналіз спрямований на дослідження того, як через мову та інші символічні засоби конструюються значення, ідентичності, соціальні ролі, норми, відносини між акторами та уявлення про міжнародну реальність. У центрі уваги можуть бути способи називання акторів і подій, категоризація «своїх» і «чужих», метафори, способи легітимації певних рішень, замовчування окремих аспектів, повторювані опозиції або позиції, з яких описується подія. Дискурс-аналіз не зводиться до пошуку окремих слів або стилістичних особливостей. Текст розглядається в ширшому політичному, соціальному та комунікаційному контексті.

Тому здобувач має пояснити, які саме елементи дискурсу він аналізує та на яких ознаках ґрунтується його інтерпретація.

Аналіз стратегічних наративів

Цей метод є доцільним, коли дослідження стосується того, як держави, міжнародні організації або інші актори вибудовують послідовні історії про міжнародний порядок, власну ідентичність, проблему або бажаний розвиток подій. Під час аналізу можна досліджувати, хто представлений як основні актори, які ролі їм приписуються, як пояснюються причини подій, яким є образ минулого, теперішнього і майбутнього, яка проблема визначається центральною та який результат подається як бажаний. Необхідно відрізнити наратив від окремого повідомлення або гасла. Наратив передбачає певну структуру, взаємозв'язок подій, акторів і причин та має часову логіку.

Мультиmodalьний і візуальний аналіз

У сучасній глобальній комунікації значення часто формується не лише текстом, а поєднанням зображення, відео, звуку, графіки, композиції та інших елементів. Тому для аналізу відеоконтенту, соціальних мереж, цифрових кампаній, політичної реклами чи візуальної дипломатії може застосовуватися мультиmodalьний або візуальний аналіз. Здобувач має визначити, які саме елементи аналізуватимуться: композиція, колір, розташування персонажів, символіка, текстові написи, монтаж, музика, голос, взаємодія зображення й тексту тощо. Такий аналіз не повинен зводитися до опису того, що зображено. Необхідно пояснювати, яку функцію виконують окремі елементи та як їх поєднання створює певне значення.

Аналіз соціальних мереж і платформних метрик

Дослідження цифрової комунікації може включати аналіз доступних платформних показників: кількості публікацій, реакцій, коментарів, поширень, переглядів, частоти публікацій або динаміки взаємодії. Такі дані можуть допомогти виявити певні патерни комунікаційної активності, але потребують обережної інтерпретації. Кількість реакцій або переглядів не є автоматичним показником підтримки, переконливості повідомлення чи громадської думки. Показники залежать від алгоритмічного поширення, розміру аудиторії, часу публікації та інших факторів. Якщо порівнюються різні акаунти або платформи, бажано враховувати різницю в розмірах аудиторії та специфіку самих платформ. У роботі також необхідно зазначати, коли саме були зафіксовані метрики. Якщо дослідження передбачає аналіз зв'язків між користувачами, каналами або повідомленнями як мережевої структури, слід окремо визначити, що є вузлами та зв'язками мережі і які показники використовуються для її характеристики.

Документальний аналіз

Документальний аналіз може застосовуватися до стратегій, концепцій, політик, нормативних документів, звітів міжнародних організацій, професійних стандартів та інших офіційних матеріалів. Метою такого аналізу може бути визначення того, як інституція формулює комунікаційні цілі, визначає аудиторії, розподіляє відповідальність, описує ризики або встановлює принципи комунікаційної діяльності. Документ необхідно розглядати у відповідному інституційному й часовому контексті. Важливо також розмежовувати офіційно задекларовану політику та її фактичну реалізацію. Наявність положення у стратегії ще не доводить, що воно реалізується на практиці.

Сценарний та ризик-аналіз

Сценарний аналіз може бути використаний у роботах, спрямованих на дослідження можливих варіантів розвитку комунікаційної ситуації. Він не є прогнозуванням одного «правильного» майбутнього, а передбачає розгляд кількох можливих сценаріїв за різних умов.

Ризик-аналіз використовується для визначення потенційних комунікаційних загроз, їх можливих наслідків та умов виникнення. Необхідно розрізняти встановлені факти, аналітичні припущення та сценарні судження. Критерії оцінювання ризиків, наприклад їх імовірність та можливий вплив, мають бути визначені заздалегідь. Висновки не повинні будуватися лише на інтуїтивній оцінці здобувача.

Поєднання методів

У межах однієї курсової роботи можуть застосовуватися кілька методів, якщо кожен із них має чітку функцію та допомагає відповісти на окремий аспект дослідницького питання. Таке поєднання може забезпечувати *триангуляцію* — перевірку або доповнення результатів за допомогою різних типів даних чи аналітичних процедур.

Наприклад, кількісний контент-аналіз може показати, наскільки поширеними є окремі фрейми, а якісний аналіз — пояснити, як саме вони конструюються. Документальний аналіз може встановити офіційні цілі комунікаційної політики, а аналіз практичних повідомлень — показати, наскільки фактична комунікація відповідає цим цілям.

Водночас використання кількох методів саме по собі не робить дослідження сильнішим. Якщо метод не виконує зрозумілої функції або його результати надалі не використовуються, його не слід включати до роботи.

Представлення методів у тексті курсової роботи

Опис методів має давати відповідь не лише на питання «який метод використано?», а й «як саме він був використаний?». У вступі достатньо стисло зазначити основні методи та їхню функцію. Детальніший опис процедури доцільно подати в теоретико-методологічному розділі. Для кожного основного методу необхідно пояснити, до якого матеріалу він застосовувався, що було одиницею аналізу, за якими критеріями здійснювався аналіз і яким способом фіксувалися результати. Якщо використовувалися готові методики або аналітичні моделі інших дослідників, потрібно належно послатися на відповідні джерела. Методологічний опис повинен відповідати тому, що фактично виконано в роботі. Не слід зазначати методи, які формально перелічені у вступі, але не використовуються в основній частині.

Використання цифрових та автоматизованих інструментів

Під час дослідження можуть використовуватися електронні таблиці, програми для якісного або кількісного аналізу, інструменти транскрибування, перекладу, візуалізації, оброблення текстів, мережевого аналізу та інші цифрові засоби.

Якщо інструмент виконує лише технічну функцію, наприклад допомагає впорядкувати дані, достатньо стисло це зазначити. Якщо ж його робота безпосередньо впливає на результати аналізу, необхідно вказати назву інструменту, його функцію, а за потреби — версію, налаштування або параметри, важливі для відтворення результатів.

Результати автоматичної класифікації, машинного перекладу або іншого алгоритмічного аналізу не слід сприймати як безумовно достовірні. Такі системи можуть по-різному працювати з різними мовами, контекстами, іронією, політичною лексикою або специфічною термінологією. Тому автоматично отримані результати мають перевірятися на частині матеріалу вручну або іншим обґрунтованим способом.

Цифровий інструмент є засобом реалізації методики, але не замінює самого методу. Здобувач повинен бути здатним пояснити, за якою логікою здійснювався аналіз і як були отримані результати незалежно від того, яке програмне забезпечення використовувалося.

10. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

Оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до чинних Вимог з оформлення письмових робіт у Державному університеті економіки і технологій. Наведені нижче

положення конкретизують загальноуніверситетські правила з урахуванням особливостей курсової роботи з освітнього компонента «Глобальна комунікація».

Текст роботи має бути оформлений у єдиному стилі. Основний текст друкується на аркушах формату А4 з одного боку сторінки.

Елемент	Вимога
Формат	А4; друк з одного боку сторінки.
Шрифт	Times New Roman, 14 pt, чорний.
Міжрядковий інтервал	1,5.
Поля	ліве — 25 мм; праве — 15 мм; верхнє і нижнє — по 20 мм.
Абзац	відступ першого рядка — 1,25 см; однаковий у всій роботі.
Вирівнювання	основний текст — по ширині.
Нумерація сторінок	наскрізна арабськими цифрами у верхньому правому куті; титульний аркуш входить до нумерації, але номер на ньому не проставляється.

Курсова робота виконується у науковому стилі. Виклад має бути логічним, точним, послідовним та аргументованим. Необхідно уникати розмовних конструкцій, невиправданої емоційності, декларативних тверджень без доказів, надмірно загальних формулювань і повторів. Причинно-наслідкові зв'язки мають бути обґрунтованими, а висновки — впливати з наведеного аналізу.

Мовою курсової роботи є державна мова. Виконання роботи англійською мовою можливе у випадках, передбачених законодавством та локальними актами Університету.

Бібліографічний опис використаних джерел здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015 та вимог ДУЕТ.

Заголовки та нумерація структурних елементів

Назви структурних частин, розділів і підрозділів мають бути короткими, змістовними та відповідати фактичному змісту відповідної частини роботи. Не рекомендується використовувати надто загальні назви, наприклад «Теоретичні аспекти проблеми» або «Практична частина», якщо вони не відображають конкретного змісту дослідження.

Розділи, підрозділи, пункти й підпункти нумеруються арабськими цифрами відповідно до вимог ДУЕТ. Крапка наприкінці назви заголовка не ставиться.

Назви розділів і підрозділів мають відповідати логіці дослідження. Якщо розділ присвячений, наприклад, фреймуванню конкретної міжнародної події, його назва має відображати саме цей аналітичний фокус, а не обмежуватися формулюванням «Аналіз матеріалів».

Не слід завершувати сторінку заголовком, після якого відсутній основний текст. Заголовок має візуально бути пов'язаний із текстом відповідного структурного елемента.

Посилання і цитування

Усі запозичені положення, концепції, визначення, дані, класифікації, результати інших досліджень і фактичні відомості, які не є загальновідомими, повинні супроводжуватися посиланням на джерело. Посилання слід подавати номером джерела у квадратних дужках відповідно до його позиції у списку використаних джерел. Наприклад:

[12] — посилання на джерело загалом;

[12, с. 45] — посилання на конкретну сторінку.

Допускається також оформлення посилань у вигляді виносок, якщо такий спосіб використовується послідовно в усій роботі. Не слід поєднувати різні системи цитування без обґрунтованої потреби.

Пряма цитата застосовується тоді, коли для аргументації важливим є точне авторське формулювання. В інших випадках доцільно переказувати зміст власними словами, зберігаючи

смысл і обов'язково зазначаючи джерело. Заміна окремих слів у чужому реченні не перетворює його на авторський текст.

Посилання потрібне не лише при прямому цитуванні. Воно також обов'язкове, якщо використано чужу ідею, концепцію, модель, типологію, статистичні дані, результати опитування, методику або аналітичний висновок.

Особливо уважно слід працювати з вторинним цитуванням. Якщо певне твердження або дані знайдено у медіапублікації, звіті чи іншій роботі з посиланням на першоджерело, за можливості необхідно знайти й використати саме первинний матеріал.

Список використаних джерел

Список використаних джерел розміщується після висновків і перед додатками. Він повинен містити ті джерела, які фактично використовувалися у роботі та на які є посилання в тексті.

Бібліографічні описи оформлюються відповідно до ДСТУ 8302:2015. Джерела можуть бути впорядковані за порядком появи посилань у тексті, в алфавітному або хронологічному порядку. Обраний спосіб має застосовуватися послідовно до всього списку. Якщо в роботі використовується номерна система посилань, номер джерела в тексті повинен точно відповідати його номеру у списку використаних джерел.

Для електронних джерел зазначаються необхідні бібліографічні реквізити, URL та дата звернення відповідно до чинних вимог. Самої вебадреси без назви матеріалу, автора або установи недостатньо для повноцінного бібліографічного опису.

Якщо емпіричний корпус містить значну кількість однотипних цифрових матеріалів, наприклад сотні дописів у соціальних мережах, повний перелік таких матеріалів за потреби може бути винесений у додаток, тоді як у списку використаних джерел подаються матеріали відповідно до обраної логіки оформлення та характеру дослідження.

Приклади оформлення бібліографічних описів відповідно до ДСТУ 8302:2015¹

Тип джерела	Приклад оформлення
Книга: один автор	Nye J. S. <i>Soft Power: The Means to Success in World Politics</i> . New York : PublicAffairs, 2004. 191 p.
Книга: один автор	Chadwick A. <i>The Hybrid Media System: Politics and Power</i> . 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2017.
Книга: два автори	Bjola C., Holmes M. <i>Digital Diplomacy: Theory and Practice</i> . London ; New York : Routledge, 2015. 252 p.
Стаття у науковому журналі	Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. <i>Journal of Communication</i> . 1993. Vol. 43, No. 4. P. 51–58. DOI: https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x .
Стаття у науковому журналі	McCombs M. E., Shaw D. L. The Agenda-Setting Function of Mass Media. <i>Public Opinion Quarterly</i> . 1972. Vol. 36, No. 2. P. 176–187. DOI: https://doi.org/10.1086/267990 .
Звіт міжнародної організації	UNESCO. <i>Guidelines for the Governance of Digital Platforms: Safeguarding Freedom of Expression and Access to Information through a Multistakeholder Approach</i> . Paris : UNESCO, 2023. 58 p.

¹ Приклади демонструють загальний принцип оформлення різних типів джерел. Під час укладання власного списку використаних джерел здобувач повинен відтворювати фактичні бібліографічні дані конкретного видання. Для електронних матеріалів зазначають URL і дату звернення, а за наявності DOI доцільно подавати його в бібліографічному описі. Зразки побудови опису відповідають логіці ДСТУ 8302:2015, наведених у вимогах до оформлення письмових робіт.

Електронний звіт / дослідницький ресурс	Reuters Institute for the Study of Journalism. <i>Digital News Report 2024</i> . 2024. URL: https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2024 (дата звернення: 27.07.2026).
Електронний ресурс міжнародної організації	UNESCO. Guidelines for the Governance of Digital Platforms. URL: https://www.unesco.org/en/internet-trust/guidelines (дата звернення: 27.07.2026).
Офіційний документ / політика міжнародної організації	UNESCO. <i>Guidelines for the Governance of Digital Platforms: Safeguarding Freedom of Expression and Access to Information through a Multistakeholder Approach</i> . Paris : UNESCO, 2023. URL: https://www.unesco.org/en/articles/guidelines-governance-digital-platforms (дата звернення: 27.07.2026).
Розділ або частина колективного видання	Для такого типу джерела оформлення має містити автора й назву розділу, далі назву книги, відомості про редакторів, місце і видавництво, рік та сторінки розділу. Наприклад: Автор А. А. Назва розділу. <i>Назва книги</i> / за ред. А. А. Редактора. London : Routledge, 2020. Р. 25–42.
Матеріали конференції	Автор А. А. Digital diplomacy and global communication in the platform age. <i>Global Communication in a Changing World : proceedings of the International Scientific Conference</i> . Kyiv, 2025. Р. 45–49.
Вебсторінка / матеріал онлайн-платформи	Назва організації. Назва матеріалу. URL: повна адреса сторінки (дата звернення: дд.мм.рррр).

Таблиці та рисунки

Таблиці, схеми, графіки, діаграми, рисунки та інші ілюстративні матеріали використовуються тоді, коли вони допомагають компактно представити дані, показати зв'язки, порівняння або результати аналізу.

Кожна таблиця або рисунок повинні мати номер і назву. Нумерація здійснюється в межах розділу. *Наприклад*: Таблиця 2.1 означає першу таблицю другого розділу, а Рисунок 3.2 — другий рисунок третього розділу.

Назва таблиці розміщується над таблицею, назва рисунка — під ним. На кожен рисунок та кожний рисунок обов'язково має бути посилання в основному тексті. Таблицю або рисунок доцільно розмішувати після першого згадування про них або на найближчій наступній сторінці.

Візуальний матеріал не повинен дублювати текст. Якщо всі показники вже наведено в таблиці, немає потреби повторювати їх у реченнях. У тексті слід звернути увагу лише на найбільш важливі закономірності, відмінності або тенденції.

Якщо таблицю чи рисунок запозичено з іншого джерела, необхідно зазначити це джерело. Якщо візуалізацію створено автором курсової роботи на основі чужих даних, доцільно використовувати формулювання: «складено автором на основі [джерело]» або «розроблено автором за даними [джерело]».

Оформлення візуалізацій даних

Графіки та діаграми мають використовуватися як засіб аналізу й представлення результатів, а не як декоративний елемент роботи. Тип візуалізації повинен відповідати характеру даних. Наприклад, для порівняння значень між категоріями доцільними є стовпчикові діаграми, для демонстрації зміни показника в часі — лінійні графіки. Використання об'ємних 3D-діаграм без аналітичної необхідності не рекомендується, оскільки вони можуть ускладнювати точне сприйняття даних.

Візуалізація повинна містити зрозумілу назву, позначення категорій або осей, одиниці виміру та джерело даних. Якщо показники розраховані автором, це необхідно зазначити.

У тексті слід пояснити, яке значення має представлена візуалізація для дослідження. Формулювання «як видно з рисунка» саме по собі є недостатнім; необхідно вказати, яка саме тенденція, відмінність або закономірність є суттєвою для відповіді на дослідницьке питання.

Масштаб осей, спосіб групування категорій та інші параметри візуалізації не повинні створювати хибне або перебільшене враження про відмінності у даних.

Скриншоти та матеріали цифрових платформ

У роботах з глобальної комунікації можуть використовуватися скриншоти дописів, вебсторінок, відео, елементів інтерфейсу або інших цифрових матеріалів. Їх використання має бути аналітично виправданим. Скриншот доцільно включати тоді, коли важливими для аналізу є конкретна візуальна форма повідомлення, композиція, поєднання тексту та зображення, інтерфейсна особливість або інший елемент, який неможливо повноцінно передати словами.

Скриншоти не замінюють систематичного аналізу. Наявність кількох ілюстративних прикладів не є достатньою підставою для висновків про весь корпус матеріалів. Для цифрових матеріалів необхідно зазначати джерело, а за потреби — дату доступу. Якщо зображення містить персональні дані користувачів, слід враховувати етичні вимоги до їх відтворення.

Формули, числові дані та статистичні показники

Якщо у роботі використовуються формули, індекси або самостійно розраховані показники, необхідно пояснити значення їх складових і джерело даних, на основі яких здійснено розрахунок. Числові дані повинні подаватися послідовно, із зазначенням одиниць виміру. Під час порівняння показників важливо використовувати однакові принципи округлення та не змішувати абсолютні й відносні значення без пояснення. Статистичний показник сам по собі не є висновком. У тексті необхідно пояснити, що саме він означає в контексті дослідження та які межі має його інтерпретація.

Використання матеріалів, створених за допомогою ШІ

Якщо інструменти генеративного штучного інтелекту використовувалися для створення графічних матеріалів, схем, візуалізацій або інших елементів, що включаються до курсової роботи, таке використання має бути задеклароване відповідно до правил, установлених ДУЕТ і цими Методичними рекомендаціями. Сам факт технічного використання ШІ не звільняє здобувача від відповідальності за коректність представленої інформації. Усі створені або модифіковані за допомогою ШІ матеріали, що містять фактичні дані, підлягають перевірці за першоджерелами. Оформлення не є окремим від змісту технічним етапом. Єдність стилю, коректне цитування, прозоре представлення даних і належне оформлення таблиць, рисунків та джерел є складовими академічної якості курсової роботи.

11. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ВИКОРИСТАННЯ ШІ

Курсова робота є самостійним академічним результатом здобувача. Її зміст, аргументація, аналіз, інтерпретація даних і висновки мають відображати власну дослідницьку роботу автора. Здобувач несе персональну відповідальність за достовірність наведених фактів і даних, коректність цитування та бібліографічних описів, правильність застосованих методів, походження використаних матеріалів і прозорість застосування цифрових інструментів.

Дотримання академічної доброчесності стосується всіх етапів виконання курсової роботи: від пошуку й опрацювання літератури та формування емпіричного корпусу до аналізу, написання тексту, оформлення візуалізацій і представлення результатів під час захисту.

Під час підготовки курсової роботи неприпустимими є академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства та інші форми недоброчесної академічної поведінки.

Академічним плагіатом є використання чужих текстів, ідей, концепцій, даних, аналітичних моделей або результатів без належного зазначення джерела. Посилання необхідне не лише у випадку прямого цитування, а й при парафразуванні, використанні класифікацій, методик, статистичних даних або висновків інших авторів.

Самоплагіатом є повторне використання власних раніше оприлюднених результатів без належного посилання та розмежування нового й раніше створеного матеріалу.

Фабрикацією є вигадкування фактів, даних, результатів дослідження, цитат, джерел, інтерв'ю або інших матеріалів, які фактично не існують. Фальсифікацією є свідоме викривлення, зміна, вибіркове вилучення або представлення даних таким чином, щоб вони підтверджували наперед бажаний висновок.

Неприпустимими також є **замовлення курсової роботи**, передавання її виконання іншій особі, використання чужої роботи як власної, а також приховування використання генеративного штучного інтелекту у випадках, коли таке використання підлягає декларуванню.

Допустиме використання генеративного ШІ

Використання генеративного штучного інтелекту під час підготовки курсової роботи регулюється Політикою використання штучного інтелекту в ДУЕТ та вимогами цього освітнього компонента. Для курсової роботи з «Глобальної комунікації» базовим є рівень використання ШІ, за якого такі інструменти можуть застосовуватися для допоміжної роботи з мовою і формою тексту. Зокрема, допускаються перевірка мовного оформлення, редагування стилю, покращення структури вже створеного автором тексту, уточнення формулювань або технічне впорядкування матеріалу. При цьому зміст, аргументація, аналіз і висновки мають залишатися результатом самостійної роботи здобувача.

Більш змістове використання ШІ, наприклад для попереднього структурування значного масиву даних, допоміжної класифікації матеріалів, розроблення робочої версії кодової книги, пояснення технічної процедури або інших елементів аналітичної підтримки, допускається лише за попереднім погодженням із керівником. У такому випадку здобувач має чітко розуміти функцію використаного інструмента, самостійно перевірити результати його роботи та задекларувати характер використання.

Недопустиме використання ШІ

Генеративний ШІ не є науковим джерелом. Відповідь моделі не може використовуватися як підтвердження теоретичного положення, факту, статистичного показника чи цитати. Якщо система пропонує певне джерело, документ, цифру або факт, здобувач має самостійно знайти й опрацювати реальне першоджерело та посилатися саме на нього.

Використання ШІ не повинно підміняти основні інтелектуальні операції, які становлять зміст курсової роботи. Зокрема, неприпустимим є автоматичне генерування значних фрагментів тексту з поданням їх як власного академічного результату, формування готових висновків замість самостійної інтерпретації отриманих даних або виконання аналізу без зрозумілої та перевірюваної дослідницької процедури. Не допускається використання генеративних систем для створення неіснуючих цитат, бібліографічних джерел, статистичних показників, документів, інтерв'ю, кейсів або результатів дослідження.

Якщо ШІ використовується для попередньої класифікації чи аналізу матеріалу, отриманий результат не може автоматично вважатися результатом дослідження. Здобувач повинен мати можливість пояснити критерії аналізу, перевірити роботу інструмента та обґрунтувати остаточні рішення.

Не слід завантажувати до відкритих генеративних сервісів персональні, конфіденційні, неопубліковані або інші захищені дані, якщо для цього немає належних правових та етичних підстав. ШІ також не може зазначатися як автор або співавтор курсової роботи.

Перевірка результатів, отриманих за допомогою ШІ

Уся інформація, отримана за допомогою генеративного ШІ, яка використовується в курсовій роботі, підлягає перевірці. Особливої уваги потребують фактичні дані, дати, імена, назви установ і документів, цитати, статистичні показники, бібліографічні відомості та посилання. Генеративні системи можуть створювати правдоподібні, але фактично неправильні або неіснуючі відомості. Перевірка має здійснюватися за першоджерелами, офіційними сайтами й базами даних, нормативними документами, рецензованими науковими публікаціями або іншими надійними джерелами залежно від характеру інформації.

Якщо ШІ використовувався для класифікації, кодування, перекладу або іншої аналітичної процедури, необхідно перевірити якість його роботи на частині матеріалу вручну та врахувати можливі мовні, контекстуальні й технічні обмеження інструмента.

Декларування використання ШІ

Якщо генеративний штучний інтелект використовувався під час підготовки курсової роботи, це має бути прозоро зазначено у відповідній декларації. У декларації доцільно вказати назву використаного інструмента або моделі, за можливості її версію, мету застосування, характер виконаних за допомогою ШІ операцій і спосіб перевірки отриманих результатів. Недостатньо зазначити лише загальне формулювання «використовувався ChatGPT» або інший сервіс без пояснення його функцій у роботі.

Наприклад, здобувач може зазначити, що ШІ використовувався для мовного редагування авторського тексту, перевірки логіки структури, транскрибування матеріалів або допоміжної класифікації корпусу з подальшою ручною перевіркою.

Якщо за погодженням із керівником ШІ використовувався як елемент аналітичної процедури, на вимогу може подаватися додаткова інформація про спосіб його застосування, зокрема журнал основних запитів або інші матеріали, необхідні для розуміння та відтворення процедури.

Підтвердження самостійності виконання роботи

Під час захисту здобувач повинен бути готовим пояснити логіку свого дослідження, обґрунтувати вибір теоретичних підходів і методів, описати спосіб формування емпіричного корпусу, пояснити процедуру аналізу та аргументувати отримані висновки.

За необхідності керівник або комісія можуть звернутися до робочих матеріалів, що відображають процес виконання дослідження: чернеток, проміжних версій тексту, таблиць даних, кодових книг, реєстру емпіричного корпусу або інших матеріалів. Сам факт використання генеративного ШІ не є порушенням академічної доброчесності, якщо його застосування відповідає встановленим правилам, є прозорим і не підміняє самостійну роботу здобувача. Водночас відповідальність за весь зміст поданої курсової роботи, незалежно від використаних цифрових інструментів, залишається за її автором.

12. ПОДАННЯ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершальним етапом виконання курсової роботи є її подання, представлення результатів і захист. На цьому етапі оцінюється не лише якість письмової роботи, а й здатність здобувача стисло представити логіку дослідження, пояснити власні методологічні рішення, аргументувати отримані результати та відповідати на запитання щодо проведеного аналізу.

Захист курсової роботи має продемонструвати, що здобувач розуміє зміст виконаного дослідження, може пояснити спосіб отримання результатів і усвідомлює межі їх інтерпретації.

До захисту подається завершена курсова робота, оформлена відповідно до вимог ДУЕТ та цих Методичних рекомендацій. Порядок, форма і строки подання визначаються кафедрою та доводяться до відома здобувачів заздалегідь.

Перед поданням здобувач повинен здійснити остаточну перевірку роботи. Особливу увагу слід звернути на відповідність затвердженій назви теми, правильність змісту і нумерації

сторінок, узгодженість назв розділів і підрозділів, наявність посилань на всі використані джерела, відповідність посилань позиціям у списку використаних джерел, нумерацію таблиць і рисунків, оформлення додатків. Якщо під час підготовки роботи використовувалися генеративні системи штучного інтелекту, до роботи додається декларація про їх використання відповідно до вимог, установлених цими рекомендаціями. Якщо за погодженням із керівником ШІ застосовувався як допоміжний інструмент аналізу, за потреби можуть подаватися додаткові матеріали, що пояснюють спосіб його використання.

Електронний файл має містити остаточну версію роботи. Якщо робота подається також у друкованому вигляді, електронний і друкований примірники мають бути ідентичними за змістом. Назва електронного файлу повинна дозволяти однозначно ідентифікувати автора та роботу. Доцільно використовувати зрозумілу структуру назви, наприклад: *Прізвище_Група_ГлобКом_Курсова*. Подання незавершеної версії, файла з невідстеженими виправленнями, технічними коментарями або різних версій однієї роботи слід уникати.

Представлення та захист результатів курсової роботи

Представлення результатів є окремою складовою оцінювання курсової роботи. Його мета полягає не в послідовному переказі змісту всіх розділів, а в демонстрації дослідницької логіки та найважливіших результатів. Рекомендована тривалість доповіді становить 7–10 хвилин, якщо кафедрою не визначено інше. Для супроводу виступу доцільно підготувати презентацію з приблизно 8–10 змістових слайдів.

Орієнтовна логіка презентації може бути такою:

Блок презентації	Рекомендований зміст
Тема дослідження	Назва роботи, автор, освітня програма, керівник
Проблема і питання	Дослідницька проблема, її актуальність, центральне дослідницьке питання
Дизайн дослідження	Об'єкт і предмет, теоретична рамка, основний метод або методи
Емпірична база	Що саме аналізувалося, період, кількість одиниць, принцип формування корпусу
Основні результати	2–4 найважливіші результати з короткими доказами, таблицями, графіками або прикладами
Інтерпретація	Що означають отримані результати, як вони співвідносяться з теоретичною рамкою та контекстом глобальної комунікації
Висновки	Пряма відповідь на дослідницьке питання та основні узагальнення
Практичний результат	Рекомендації, модель або сценарії, якщо вони передбачені дизайном роботи
Обмеження	Основні межі дослідження та за потреби можливі напрями подальшої роботи

На слайдах не слід розміщувати великі фрагменти тексту з курсової роботи. Презентація має доповнювати усний виступ, а не дублювати його. Перевагу варто надавати коротким формулюванням, схемам, таблицям, графікам та іншим матеріалам, які допомагають швидко зрозуміти результати. Під час представлення особливу увагу доцільно приділити власному аналітичному результату. Теоретичну частину слід подавати лише настільки, наскільки це необхідно для пояснення логіки аналізу.

Захист курсової роботи проводиться у порядку, визначеному Положенням про оцінювання результатів навчання та локальними процедурами Університету. Здобувач представляє результати дослідження та відповідає на запитання членів комісії. Під час захисту оцінюється не здатність дослівно відтворити текст курсової роботи, а розуміння логіки власного дослідження. Здобувач має бути здатним пояснити, чому було обрано саме таку тему, кейси, часові межі та джерела; як сформовано емпіричний корпус; чому застосовано конкретний метод; яким чином отримано результати та на яких даних ґрунтуються висновки.

Важливо також уміти відмежовувати встановлені результати від власної інтерпретації та припущень. Якщо члени комісії пропонують альтернативне пояснення отриманих

результатів, здобувач має оцінити його аргументовано, спираючись на матеріал дослідження. Якщо під час роботи використовувалися цифрові або генеративні інструменти, здобувач повинен бути готовим пояснити, для яких операцій вони застосовувалися, який результат було отримано та яким чином здійснювалася його перевірка.

Після виступу та відповідей на запитання результати курсової роботи оцінюються відповідно до встановлених критеріїв. Під час підсумкового оцінювання враховуються якості виконаної роботи, представлення результатів та рівень захисту.

Захист завершує цикл роботи над курсовим дослідженням і дає можливість оцінити не лише підготовлений текст, а й сформованість здатності самостійно працювати з дослідницькою проблемою, аналізувати матеріал та професійно представляти результати.

13. КРИТЕРІЙ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Курсова робота оцінюється окремо за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ДУЕТ. Підсумкова оцінка формується з трьох складових: якості виконання курсової роботи, представлення її результатів та захисту.

Якість виконання курсової роботи попередньо оцінюється керівником і становить до 50 балів. Представлення результатів оцінюється комісією та становить до 10 балів. За захист роботи здобувач може отримати до 40 балів. Підсумкова оцінка визначається як сума балів за всі три складові. Курсова робота вважається успішно виконаною та захищеною, якщо здобувач отримав не менше 60 балів.

Складова оцінювання	Максимальна кількість балів	Основні критерії
Якість виконання курсової роботи	50	Відповідність темі й поставленим завданням; логіка та повнота дослідження; якість роботи з джерелами; обґрунтованість методів; самостійність і якість аналізу; відповідність висновків отриманим результатам; дотримання вимог до структури, оформлення та академічної доброчесності
Представлення результатів	10	Логічність, послідовність і структурованість виступу; здатність виокремити дослідницьку проблему, основні результати та висновки; якість і доречність засобів представлення
Захист курсової роботи	40	Володіння матеріалом; розуміння дослідницького дизайну; здатність обґрунтувати прийняті рішення, результати та висновки; точність, повнота й аргументованість відповідей

Оцінювання якості виконання курсової роботи

Під час оцінювання письмової роботи враховується насамперед якість проведеного дослідження. Керівник оцінює, наскільки зміст відповідає затвердженій темі та поставленим завданням, чи є дослідження логічним і послідовним, наскільки обґрунтовано сформовано джерельну та емпіричну базу, чи відповідають використані методи дослідницькому питанню та чи коректно вони застосовані.

Особливе значення має самостійність аналітичної частини. Висока оцінка передбачає, що робота не обмежується оглядом літератури або переказом матеріалів, а містить власний систематичний аналіз, результати якого належно обґрунтовані. Висновки мають впливати з проведеного дослідження та відповідати його меті й завданням.

Оцінювання здійснюється за такими рівнями:

Рівень	Бали	Характеристика
Високий	45–50	Робота повністю відповідає темі й поставленим завданням. Дослідження є логічним, послідовним і завершеним. Наукові джерела опрацьовано на належному рівні; теоретична рамка і методи обрані та застосовані обґрунтовано. Емпірична база сформована прозоро, аналіз є самостійним і систематичним, а результати —

		належно підтвердженими. Висновки безпосередньо впливають із результатів. Дотримано вимог до структури, оформлення та академічної доброчесності.
Достатній	40–44	Робота відповідає темі та завданням, основні положення розкриті повно й послідовно. Джерельна база, методи та аналіз загалом є належними, а результати — обґрунтованими. Можливі окремі недоліки у теоретичній аргументації, процедурі аналізу, структурі або оформленні, які не впливають істотно на загальний результат.
Середній	35–39	Тема і завдання загалом розкриті, однак окремі елементи дослідження недостатньо повні або узгоджені. Є недоліки в опрацюванні літератури, формуванні емпіричної бази, застосуванні методів або інтерпретації результатів. Частина висновків потребує додаткового обґрунтування.
Задовільний	30–34	Тему та завдання розкрито частково. Робота містить суттєві недоліки в логіці, повноті або доказовості. Джерельна база є обмеженою, дослідницький дизайн недостатньо обґрунтований, у застосуванні методів або аналізі матеріалу допущено суттєві помилки. Висновки є неповними або недостатньо пов'язаними з результатами дослідження.
Низький	1–29	Робота має суттєві змістові та методологічні недоліки й не демонструє належного досягнення результатів навчання. Тема розкрита фрагментарно, дослідження має переважно описовий характер або не містить належного аналізу. Результати є неповними чи необґрунтованими, а висновки не відповідають змісту роботи. Вимоги до структури або оформлення істотно порушено.
Результат не продемонстровано	0	Курсову роботу не подано або відсутній результат, який може бути оцінений.

Оцінювання представлення результатів

Представлення результатів оцінюється окремо від письмової роботи. Його метою є перевірка здатності здобувача відібрати найважливіше з проведеного дослідження та представити його стисло, логічно і зрозуміло.

Високий результат передбачає, що під час доповіді чітко визначено дослідницьку проблему та питання, коротко пояснено дизайн дослідження, представлено основні результати й сформульовано висновки. Презентаційні матеріали повинні допомагати зрозуміти результати, а не дублювати великими текстовими блоками зміст курсової роботи.

Рівень	Бали	Характеристика
Високий	9–10	Представлення логічне, послідовне та добре структуроване. Чітко виокремлено мету, дослідницьку логіку, основні результати та висновки. Таблиці, графіки, схеми або інші засоби представлення є змістовними й допомагають зрозуміти результати дослідження.
Достатній	8	Основні результати представлено логічно та зрозуміло. Структура виступу загалом послідовна, засоби представлення використано належно. Наявні окремі несуттєві недоліки.
Середній	7	Основні результати представлені, однак виклад недостатньо послідовний або структурований. Окремі важливі аспекти дослідження висвітлено неповно.
Задовільний	6	Представлення дозволяє визначити основний зміст і результати роботи, однак є фрагментарним, перевантаженим другорядною інформацією або недостатньо структурованим.
Низький	1–5	Представлення не формує цілісного уявлення про проведене дослідження та його результати. Засоби представлення відсутні або використані неналежним чином.
Результат не продемонстровано	0	Результати курсової роботи не представлено.

Оцінювання захисту курсової роботи

Під час захисту оцінюється насамперед розуміння здобувачем власного дослідження. Важливими є здатність пояснити вибір теми, теоретичної рамки, методів і корпусу, обґрунтувати спосіб отримання результатів, відрізнити встановлені дані від їх інтерпретації та аргументовано відповісти на запитання комісії. Висока оцінка не передбачає дослівного відтворення тексту роботи. Вона свідчить про те, що здобувач вільно орієнтується у проведеному дослідженні, може захистити власні методологічні рішення, пояснити обмеження та критично оцінити отримані результати.

Рівень	Бали	Характеристика
Високий	36–40	Здобувач вільно володіє матеріалом, самостійно й аргументовано пояснює дослідницькі рішення, отримані результати та висновки. Відповіді на запитання є точними, повними й аргументованими; здобувач розуміє межі та обмеження власного дослідження.
Достатній	32–35	Здобувач добре володіє матеріалом та правильно обґрунтовує основні результати й висновки. Відповіді переважно повні й аргументовані, хоча можливі окремі неточності або труднощі з поясненням другорядних аспектів.
Середній	28–31	Здобувач загалом володіє матеріалом і може пояснити основні результати, однак окремі дослідницькі рішення або висновки обґрунтовує неповно. Відповіді містять окремі помилки або потребують уточнення.
Задовільний	24–27	Здобувач демонструє базове розуміння роботи та може назвати її основні результати, проте має труднощі з поясненням методології, аргументації або підстав для висновків. Відповіді є неповними та містять суттєві неточності.
Низький	1–23	Здобувач фрагментарно володіє матеріалом, не може належно пояснити спосіб проведення дослідження та обґрунтувати основні результати й висновки. Більшість відповідей є неправильними, фрагментарними або відсутніми.
Результат не продемонстровано	0	Здобувач не з'явився на захист або не продемонстрував результату, який може бути оцінений.

Предметні критерії для курсової роботи з «Глобальної комунікації»

Загальні критерії ДУЕТ конкретизуються з урахуванням предмета освітнього компонента. Під час оцінювання курсової роботи особлива увага приділяється тому, чи має дослідження виразний міжнародний, транснаціональний або глобальний вимір; чи коректно використані теорії та поняття глобальної комунікації; чи прозоро сформовано емпіричний корпус і описано процедуру його аналізу; чи пов'язані отримані результати з ширшим міжнародним та комунікаційним контекстом.

Окремо оцінюється здатність здобувача розмежовувати фактичні дані, власну аналітичну інтерпретацію, прогностичні судження та практичні рекомендації. Висновки, що виходять за межі сформованого корпусу або можливостей використаного методу, мають розглядатися як недостатньо обґрунтовані.

Для високого рівня роботи недостатньо формально використати терміни «глобальний», «міжнародний», «стратегічна комунікація» або інші профільні поняття. Міжнародний чи глобальний вимір повинен бути інтегрований у саме дослідницьке питання, теоретичне пояснення, аналіз та інтерпретацію результатів.

14. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика курсових робіт визначається відповідно до змісту освітнього компонента «Глобальна комунікація» та має охоплювати актуальні проблеми функціонування сучасного глобального інформаційно-комунікаційного середовища. Конкретна тема повинна

передбачати можливість самостійного дослідження, бути забезпеченою достатньою джерельною та емпіричною базою і відповідати вимогам до масштабу курсової роботи.

Загальними напрямками досліджень можуть бути:

- глобальні трансформації комунікації, цифровізація та платформізація інформаційного середовища;
- глобальні й транснаціональні медіа, міжнародна журналістика та циркуляція інформації між національними медіасистемами;
- стратегічна комунікація державних і недержавних акторів у міжнародному середовищі;
- публічна дипломатія, медіадипломатія, м'яка сила та міжнародне позиціонування держав, міст і регіонів;
- стратегічні наративи, фрейми, дискурси та репрезентації у глобальній комунікації;
- комунікація міжнародних організацій, транснаціональних корпорацій, неурядових організацій та інших недержавних акторів;
- комунікація глобальних криз, ризиків і невизначеності;
- інформаційні операції, дезінформація, фактчекінг та інституційні практики протидії інформаційним загрозам;
- цифрові платформи, алгоритмічне посередництво, соціальні мережі та нові формати міжнародної комунікації;
- візуальна, мультимодальна та аудіовізуальна комунікація у міжнародному середовищі;
- глобальні комунікаційні нерівності, доступ до інформації та політична економія глобальних медіа;
- транснаціональні аудиторії, онлайн-спільноти, інфлюенсери та мережеві форми комунікації;
- глокалізація та адаптація глобальних повідомлень до локальних, мовних і культурних контекстів;
- міжнародна комунікація у сферах клімату, здоров'я, гуманітарної діяльності, прав людини, культури та інших глобальних проблем;
- комунікація пам'яті, ідентичності та символічної політики у транснаціональному просторі;
- генеративний штучний інтелект, синтетичний контент та інші новітні технології у глобальній комунікації;
- комунікаційні стратегії, практики та моделі взаємодії державних і недержавних акторів у міжнародних кампаніях.

Наведені напрями не є вичерпними і визначають загальне предметне поле, у межах якого можуть формулюватися конкретні теми курсових робіт. Формулювання теми має містити чіткий дослідницький фокус і, залежно від дизайну роботи, конкретизувати акторів, кейс, країну або регіон, платформу, медіа, аудиторію, подію, тип контенту та часові межі.

Перелік конкретних тем курсових робіт формується на кожний навчальний рік з урахуванням актуальної проблематики глобальної комунікації, змісту освітнього компонента та дослідницької доцільності і представляється на кафедрі. Здобувач обирає тему із запропонованого переліку або може запропонувати власне формулювання в межах визначених напрямів. Власна тема погоджується з керівником і затверджується в установленому кафедрою порядку.

Під час погодження теми враховуються її відповідність предметному полю освітнього компонента, наявність чіткого дослідницького питання, доступність джерельної та емпіричної бази, можливість застосування релевантних методів і реалістичність виконання дослідження у встановлені строки.

15. НОРМАТИВНІ ТА МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем «Міжнародні комунікації» за спеціальністю СЗ Міжнародні відносини. Державний університет економіки і технологій. 2025.
2. Вимоги з оформлення письмових робіт у Державному університеті економіки і технологій (нова редакція). ДУЕТ. 2025.
3. Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій (нова редакція). ДУЕТ. 2026.
4. Політика використання штучного інтелекту в Державному університеті економіки і технологій. ДУЕТ. 2026.
5. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Державному університеті економіки і технологій. ДУЕТ. 2026.
6. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання (з урахуванням правок).

ДОДАТКИ

Додаток 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет _____
Кафедра _____
Спеціальність _____
Форма навчання _____
Група _____

КУРСОВА РОБОТА

здобувача _____
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

за освітнім
компонентом _____

Тема _____

Науковий керівник _____
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

Захист курсової роботи

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії із захисту

_____	_____
_____	_____
_____	_____
(прізвища, ініціали)	(підписи)

Кривий Ріг – 20__

Приклад оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ КЛІМАТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	6
1.1 Глобальна кліматична комунікація як предмет наукового дослідження	6
1.2 Фреймінг як теоретична рамка аналізу міжнародної медіакомунікації	9
1.3 Методика порівняльного фрейм-аналізу та формування емпіричного корпусу	12
2 ФРЕЙМУВАННЯ КЛІМАТИЧНОЇ КРИЗИ У BBC ТА DEUTSCHE WELLE	15
2.1 Загальна характеристика емпіричного корпусу	15
2.2 Основні фрейми кліматичної кризи у матеріалах BBC	17
2.3 Основні фрейми кліматичної кризи у матеріалах Deutsche Welle	21
2.4 Візуальні та мовні засоби конструювання кліматичної проблематики	24
3 ПОРІВНЯННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	27
3.1 Спільні та відмінні моделі фреймування	27
3.2 Чинники відмінностей у репрезентації кліматичної кризи	30
3.3 Значення виявлених моделей для глобальної комунікації	32
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37
ДОДАТКИ	41

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Waltz K. N. Theory of International Politics. Reading, MA : Addison-Wesley, 1979. 251 p.
2. Wendt A. Social Theory of International Politics. Cambridge : Cambridge University Press, 1999. 429 p.
3. Checkel J. T. Constructivism and Foreign Policy. In: Carlsnaes W., Risse T., Simmons B. A. (eds.). Handbook of International Relations. 2nd ed. London : SAGE Publications, 2013. P. 220–242.
4. United Nations. Charter of the United Nations. 1945. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter> (дата звернення: 26.03.2026).
5. NATO. Strategic Concept 2022. URL: <https://www.nato.int> (дата звернення: 26.03.2026).
6. World Bank. World Development Report 2023: Migrants, Refugees, and Societies. Washington, DC : World Bank, 2023. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 26.03.2026).
7. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Київ : Либідь, 2006. 312 с.
8. Україна в міжнародних відносинах : енциклопедичний словник / за ред. М. М. Варварцева. Київ : Інститут історії України НАН України, 2014. 480 с.
9. Горбулін В. П. Світова гібридна війна: український фронт. Харків : Фоліо, 2017. 496 с.
10. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі фейків, правд і спільнот. Київ : Книголав, 2019. 384 с.
11. Центр Разумкова. Україна у системі міжнародних відносин: аналітична доповідь. URL: <https://razumkov.org.ua> (дата звернення: 26.03.2026).
12. Міністерство закордонних справ України. Зовнішньополітична діяльність України. URL: <https://mfa.gov.ua> (дата звернення: 26.03.2026).

Декларація про використання генеративного ШІ

Я, _____, під час підготовки курсової роботи за освітнім компонентом «Глобальна комунікація» на тему «_____» використовував(ла) / не використовував(ла) інструменти генеративного штучного інтелекту.

Поле	Відомості
Назва інструмента/моделі	
Період використання	
Мета використання	
Конкретні завдання, делеговані інструменту	
Частини роботи/етапи, де застосовано	
Як перевірялися факти, цитати, дані й аналітичні твердження	
Чи додається журнал промптів (якщо вимагалось)	так / ні / не застосовується

Підтверджую, що фінальний текст, аналіз, інтерпретація й висновки є результатом моєї власної інтелектуальної роботи; усі використані джерела перевірені й належно оформлені; я не подавав(ла) повністю або частково згенерований ШІ текст як власний без розкриття факту такого використання.

Дата _____ Підпис _____